

جلال دهقانی فیروز آبادی، استاد دانشگاه در گفت‌وگو با «ایران» به تشریح تحولات جاری در مذاکرات احیای برجام پرداخت

امریکا می‌خواهد باج‌گیری کند

گروه سیاسی/مذاکرات احیای برجام دروین با وقف‌های نامعلوم روبه‌رو شده است و دولت‌مردان امریکایی هنوز برای تصمیم‌گیری پیرامون این موضوع با تردید دست و پنجه نرم می‌کنند. جلال دهقانی فیروزآبادی، استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل بین‌الملل در گفت‌وگویی کوتاه با روزنامه ایران به تبیین تحولات جاری و دلایل توقف گفت‌وگوها پرداخته است که از نظر می‌گذرد.

■ **مذاکرات احیای برجام در وین دچار وقفه شده و به نظر می‌رسد امریکا در گرفتن تصمیم آخر دچار مشکل شده است دلیل این مسأله را بروز تردید در مقام‌های دولت امریکا برای بازگشت به برجام می‌دانید یا تنش در محافل سیاسی این کشور سبب شکل‌گیری شرایط کنونی در مذاکرات شده است؟**
دولت جویابین از اول یک راهبرد مشخص در قبال برنامه هسته‌ای ایران داشت و آن فشار به اضافه دیپلماسی بود. مهم‌ترین سبب آنکه در راهبرد فشار حداکثری ترامپ این بود که فشار حداکثری به تنهایی کفایت نمی‌کند بلکه دیپلماسی باید مکمل این فشار باشد. بنابراین دولت بایدن همان ابتدا تلاش می‌کرد از میراث ترامپ برای چانه زنی هرچه بیشتر با ایران استفاده کند و بیشترین امتیاز را بگیرد و کمترین امتیاز را بدهد. اما در فرایند مذاکرات به این نتیجه رسید که بایدن همان ابتدا پیشینه‌سازی امتیازات از دولت جدید در ایران غیرممکن است، از این رو تلاش کرد به نوعی در سیاست فشار حداکثری ترامپ تعدیلی ایجاد کند ولی کلاز خروجی رویکرد فشار دست برنداشت.

از سوی دیگر گذر زمان و تعمیق اختلافات داخلی در امریکا بین دو حزب، هم دولت را دچار تردید کرد و هم برخی از دمکرات‌های تندرو که در بحث هسته‌ای ایران دیدگاه‌های‌شان بیشتر نزدیک به جمهوریخواهان بود، فعّال‌تر

نگاهی به چرایی افزایش تعاملات کشورهای عربی با ایران

بی‌اعتمادی به امریکا عامل روی آوردن به تهران

گروه سیاسی / قدم گذاشتن در مسیر تنش‌زدایی از سوی کشورهایی که سابقه روابط غیردوستانه با ایران در منطقه داشته‌اند دلایل متعددی می‌تواند داشته باشد. بر تحلیلگران و کنشگران سابق ثابت شده است، جمهوری اسلامی ایران که تسلیم زیادخواهی‌های کشورهای قدرتمند جهانی نشده بی‌تردید در مقابل دولت‌هایی از منطقه که تکیه به امریکا داده‌اند نیز تسلیم نخواهد شد.

علاوه بر این موضوع افول اب‌بردترتی ایلات متحده نیز باعث شده است تا بسیاری از کشورهای منطقه به این نتیجه برسند که مسائل خود با کشورهای همسایه را به صورت مستقل و احتمالاً در چهارچوب احترام متقابل حل و فصل نمایند.

در همین خصوص یک شبکه امریکایی با پرداختن به تحولات اخیر منطقه خاورمیانه مطرح کرد، علت روی آوردن کشورهای منطقه به رقبای منطقه‌ای‌شان، از جمله مذاکرات مستقیم عربستان سعودی با ایران، بی‌اعتمادی این کشورها به سیاست‌های امریکا در زمینه تأمین امنیت در منطقه است.

■ **دلرد از حمایت واشگتن**
دیگاه شبکه سی‌ان‌ان در گزارشی درباره تعاملات اخیر کشورهای عربی با ایران نوشت: از آنجایی که کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس در حال در دست دادن اعتمادشان نسبت به تعهد امریکا در قبال امنیت خود هستند، دورقیب بزرگ منطقه‌ای سعی دارند کنترل امور را به دست خود بگیرند. سی‌ان‌ان اعلام داد: ایران روز دوشنبه اعلام کرد که پنجمین دور از مذاکرات با عربستان سعودی را اوایل هفته پیش انجام داده است. این شبکه مدعی شده است: در حالی که مذاکرات تا به امروز بر مسائلی نسبتاً جزئی مانند سفرهای زیارتی متمرکز بوده و مقامات در سطح اطلاعاتی در آن شرکت کرده‌اند، احتمال ورود مقامات در سطح وزارت خارجه دو کشور در مذاکرات آتی می‌تواند نشانگر پیشرفتی چشم‌گیر و تمایل به

احاله می‌دادند که خودتان مشکلات ثان با امریکا حل کنید. از این رو طبیعی بود اروپایی‌ها به‌طور طبیعی با توافقاتی که به‌صورت غیرمستقیم بین ایران و امریکا شکل می‌گیرد، مخالفتی نداشته باشند. الا ن که امریکایی‌ها به دلیلی به تصمیم نرسیده‌اند طبیعتاً اروپایی‌ها موضع‌شان این است که باز باید سکوت کنند.

■ **البته تاریخ نشان داده اروپایی‌ها برای احیای برجام با وجود بدهعی امریکا تلاش کرده‌اند فشارهای خود را بیشتر متوجه ایران کنند**

بله، تجربه نشان می‌دهد اروپایی‌ها خیلی امکان نقش آفرینی مثبتی که بتوانند مواضع امریکا را تعدیل کنند، ندارند، یعنی هم امکان زیادی ندارند دیگر از همان ابتدا این بود که این موارد مشخصاً میان ایران و امریکا مطرح است و این دو کشور باید درباره آنها مذاکره و تصمیم‌گیری کنند. یعنی موضع‌شان می‌بود این که امریکا برای خود راه‌های خروج بگیرند، بخصوص که تجربه خروج ترامپ از برجام نشان داد واقعاً اروپایی‌ها جای که امریکا اراده انجام کاری نداشته باشد، نمی‌توانند کاری انجام دهند. البته این دلیل نمی‌شود آنها موضع

■ **چهارشنبه ۷ اردیبهشت ۱۴۰۱**

■ **سال بیست و هشتم**

■ **شماره ۷۸۹۶**

دیده چه خبر؟

اخبار مربوط به تغییر استانداران کذب است

«**خبراول‌اینکه**، احمد وحیدی وزیر کشور درمورد انتشار برخی اخبار مبنی بر تغییر استانداران تأکید کرد: لیستی که درباره تغییر استانداران در فضای مجازی منتشر شده صحت ندارد و گفتن این حرف‌ها در فضای مجازی هیچ کمکی به مردم و بهبود اوضاع نمی‌کند چون این استانداران شبانه روزی و با قدرت مشغول فعالیت هستند.

هشدار قوه قضائیه به مسافران عازم ترکیه

«**خبردیگر اینکه**، علیرضا ساوری، رئیس دبیرخانه شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه گفت: به اتباع ایرانی که اقدام به سرمایه‌گذاری در ترکیه می‌کنند توصیه می‌شود قبل از هرگونه اقدامی با سفارت جمهوری اسلامی ایران در آنکارا و سرکنسولگری‌های استانبول، ارزروم و طرابوزان مشورت کرده و امور تجاری خود را از طریق مراجع رسمی پیگیری کنند.

به گزارش معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه، این مقام قضایی به هموطنان عازم به کشور ترکیه هشدار داد از هرگونه بحث‌های غیراصولی سیاسی و ابزاز همدردی با اتباع کشور میزبان زمانیکه از کشور متبوع خود اظهار ناراضیاتی می‌کنند، خودداری کنند. ساوری گفت: اکنون اتباع ایرانی بدون اخذ روایدمی‌توانند به ترکیه مسافرت کنند و حداکثر ۳ ماه در این کشور اقامت داشته باشند. حضور بیش از این مدت مستلزم کسب اجازه رسمی از مقامات و تمدید مدت اقامت است. اقامت بیش از حد مجاز اخراج فوری و ممنوعیت ورود مجدد را به همراه خواهد داشت.

سفر یک مقام طالبان به تهران

«**شنیدیم که**، وزارت مهاجرین دولت اسلامی طالبان اعلام کرده که قرار است یک هیات به ریاست خلیل‌الرحمان حقانی، سرپرست این وزارت به ایران سفر کند. به گزارش خبرگزاری آوا، این سفر قرار است پیش از عید سعید فطر برای بررسی مشکلات مهاجرین افغانستان در ایران و همچنین به منظور گفت‌وگو درباره تنش‌های مرزی میان نیروهای طالبان و ایران صورت بگیرد. خلیل‌الرحمان حقانی، سرپرست وزارت مهاجرین طالبان گفته‌است: «کوشش می‌کنیم که به ایران سفر کنیم تا درباره تمامی مشکلات که افغانان در آنجا دارند به گونه کامل صحبت کنیم و مسائل را حل کنیم».

گفت‌وگوی مشاور امنیت ملی امریکا با همتای اسرائیلی اش درباره ایران

«**باخبرشدیم که**، کاخ سفید در بیانیه‌ای اعلام کرد مشاور امنیت ملی امریکا در دیدار با مشاور امنیت داخلی رژیم صهیونیستی درباره ایران گفت‌وگو کرد. به گزارش فارس، وبگاه کاخ سفید در بیانیه‌ای درباره دیدار جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی امریکا و ایپال هولتا، مشاور امنیت داخلی رژیم صهیونیستی که به تازگی به واشنگتن سفر کرده است، نوشت: آقای سالیوان تأکید کرد که امریکا به نگرانی‌های اسرائیل درباره امنیش، از جمله اولین و مهم‌ترین آنها، ایران و نیروهای نیابتی تحت حمایت ایران به خوبی آشناست. آنها علاوه بر این توافق کردند هماهنگی فعلی را از طریق گروه مشورتی راهبردی امریکا-اسرائیل بالا ببرند و همکاری امنیتی و دیپلماتیک را با دیگر شرکای منطقه‌ای در هر جا که امکانش باشد، ارتقا دهند.

تکرار ادعاهای وا‌هی بحرین علیه ایران

«**دست‌آخراینکه**، «راشد بن عبدالله آل خلیفه» وزیر کشور بحرین با تکرار ادعاهای وا‌هی خود گفت که دشمن اول، دوم و سوم ما ایران است و ما پس از امضای توافقنامه‌های سازش با رژیم صهیونیستی برای تأمین امنیت خود به این رژیم و امریکا اعتماد می‌کنیم. به گزارش فارس، آل خلیفه در نشست‌ی با گروهی از بازرگانان امریکایی که یک ساعت و نیم به طول انجامید، بار دیگر ایران را به انتقال اسلحه و مواد مخفجه و تلاش برای حمله پهنبادی علیه بحرین و نیز آموزش نظامی شیعیان بحرینی متهم کرد. وی از توافق بین ایران و امریکا نیز ابراز نگرانی کرد و مدعی شد «این توافق رژیم تهران را جسور می‌کند.»

سفر معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خار‌جه به باکو

مهدی صفری معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خار‌جه جمهوری اسلامی ایران در سفری کوتاه به جمهوری آذربایجان با «شاهین مصطفی یف» معاون نخست‌وزیر و رئیس آذربایجانی کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و جمهوری آذربایجان و «خلف خلف اف» معاون وزیر امور خار‌جه این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدارها درباره آخرین روابط دوچانبه، پیگیری مصوبات کمیسیون مشترک اقتصادی، د دعوت در سطح رؤسای دو کشور به‌صورت متقابل صورت گرفته است. علاوه بر این، ایران درصد است در آینده نزدیک میزبان نشست مشترکی بین ایران و ترکیه و جمهوری آذربایجان باشد که این مسأله در سطوح مربوطه در حال پیگیری است. سفرها به وزارت خار‌جه محدود نمی‌شود و وزرای مختلفی از دو کشور در حال سفر هستند تا اجرائی شدن پروژه‌ها و نتیجه آن را برای هر دو کشور هر چه زودتر عملیاتی کنند.

توضیحات صولت مرتضوی درباره حذف معاونان اقتصادی و اجرایی رئیس جمهور از کمیسیون اقتصادی

اقدامی برای بهینه‌سازی و چابک‌سازی تصمیم‌گیری

محسن رضایی، طبق روال ۸ ماه گذشته به‌عنوان معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، دبیر شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا و دبیر ستاد اقتصادی دولت مشغول فعالیت هستند.»

سید صولت مرتضوی، معاون اجرایی رئیس‌جمهور نیز که از او به‌عنوان دیگر اجرائی از کمیسیون اقتصادی نام برده می‌شد، با ابراز تأسف از گمانه‌زنی‌های سلیقه‌ای و نازوایی از سوی برخی رسانه‌های داخلی و خارجی، اظهار کرد: «در یکی از جلسات دولت، بحث حضور اعضای دولت در کمیسیون‌های مربوطه صورت گرفت که من رسیدن‌های دادم تعداد اعضای کمیسیون‌ها زیاد است و ضرورت دارد اصلاح شوند.»

وی درباره علت دیگر طرح این پیشنهاد افزود: «من عضو دو کمیسیون زیربنایی و اقتصادی دولت بودم. لازم اظهارنظر کارشناسی در کمیسیون‌ها مطالعه پیش جلسه و وقت‌گذاری کافی است، به همین دلیل درخواست کردم از عضویت کمیسیون اقتصادی خارج شوند.» مرتضوی با بیان اینکه معاون اقتصادی رئیس‌جمهور هم درخواست خروج از کمیسیون اقتصادی را نظر به مشغله فراوان کار و نبود امکان برای حضور در جلسات مطرح کرد، گفت: «اصلاح آیین نامه به مصوبه هیأت وزیران نیاز داشت و آقای مخبر-این مصوبه را ابلاغ کردند ولی متأسفانه برخی رسانه‌ها استفاده ناصوابی از این مصوبه کردند.»

البته باید این را اضافه کرد که مخالفان درحالی‌حاشیه‌ها را به متن تبدیل می‌کنند که هنوز خاطره اختلاف‌ها واستغفاهای دولت گذشته در خاطره مردم وتحلیلگران تازه است.

گروه سیاسی / پس از چند روز موج‌سواری روی موضوعی که آن را حذف معاون اقتصادی و اجرایی رئیس جمهور از کمیسیون اقتصادی دولت می‌خواندند، حالا مشخص شد این امریک‌فرایند کارشناسی بوده که با هدف اصلاح ساختار، بهینه‌سازی و چابک‌سازی تصمیم‌گیری وتصمیم‌سازی در دولت انجام شده است.

آنچه مخالفان اخراج برخی اعضا

از کمیسیون دولت می‌خواندند، پس از ابلاغ مصوبه هیات‌وزیران از سوی معاون اول رئیس‌جمهور روی داد. در مصوبه جلسه هفتم فروردین ماه امسال دولت آمده است که «معاونان اجرایی و اقتصادی رئیس‌جمهور از ترکیب کمیسیون اقتصاد دولت موضوع بند (۱) ماده (۶) اصلاحی آیین‌نامه داخلی هیات دولت حذف می‌شوند.»

مخالفان تصور آنکه در زمینه‌ها، الزامات و سوابق بحث‌صـدور چنین مصوبه‌ای پـیـرـازند، صرفاً واژه «حذف می‌شوند» را دیده و آن را در راستای منویات خود برجسته کردند. فرمایشات ستاد اقتصادی دولت، محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور که دوران نقاحت خود را طی می‌کند، در یک جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت حاضر نشد. در حالی که پیشتر گزارش‌هایی درباره بیماری رضایی منتشر شده بود، اما برخی این غیبت را شاهد دیگری بر ادعای خود دانستند.مجوعه تفـاـقات، شرایطی را فراهم کرد تا برخی آرزوهای خود درباره دولت را به واقعیت بچسباندند و ادعا کنند دولت‌سیزدهم، درابتدای فعالیت خود با تصمیم‌گیری اقتصادی با اختلاف‌های جدی مواجه شده است.

■ **توضیحات‌سخنگوی دولت**
اندکی پس از اوج گرفتن شایعات، سخنگوی دولت علت واقعی این تصمیم دولت را توضیح داد و در «تویئتر» نوشت: «تغییر در ترکیب کمیسیون اقتصادی بنا به درخواست خود این اعضا و به‌دلیل اشتغالات متعدد و عدم امکان حضور ایشان در جلسات کمیسیون، در جلسه دولت تصویب شد؛ تا حد نصاب قانونی تشکیل جلسات کمیسیون رعایت شود.»